

XVII. BÁNYÁSZATI SZAKIGAZGATÁSI KONFERENCIA

**Zalakaros
2013. május 8-10.**

**10/2010. (II. 26.) KHEM rendelet
módosítása**

VERES IMRE

MAGYAR BÁNYÁSZATI ÉS FÖLDTANI HIVATAL

10/2010. (II. 26.) KHEM rendelet

módosítását kiváltó okok:

- Hatósági ellenőrzések tapasztalatai!
- Állami tulajdon kiemelt védelme!

2010 első felében a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) valamint a Magyar Állami Eötvös Loránd Geofizikai Intézet (ELGI) megállapodást kötött a külfejtéses bányák bányamérési tevékenységének elvégzésére, amelynek keretében az MBFH biztosította a korszerű mérés tárgyi feltételeit, az ELGI Geodéziai Osztálya pedig a hites bányamérőt, vállalva a hatósági ellenőrző bányamérések folyamatos végzését.

Mivel a Geodéziai osztály évente kb. 40-50 bányát tudott felmérni, azonban ez a szám csak töredéke volt az összes bányák számának, így nem teljesülhetett a bányajáradék önbevallás alapját képező kitermelt ásványi nyersanyag mennyiség teljes körű és általános ellenőrzése.

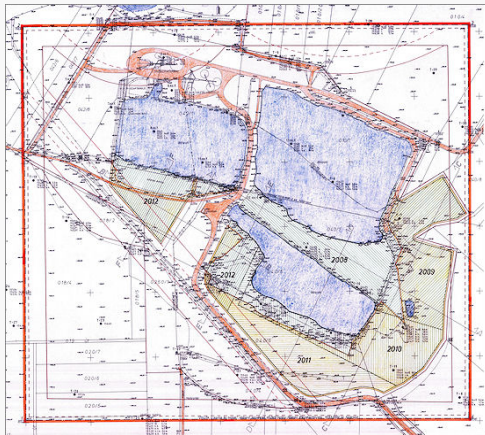
Ezért a hatósági ellenőrző bányaméréseken kívül a vizsgálatot kiterjesztettük a bányatérképek ellenőrzésére is. Itt azt tapasztaltuk, hogy a bányatérképek és azok alapját képező bányamérések csak kevés esetben alkalmasak térfogatszámításra, annak ellenére, hogy a

az 54/2008. (III. 20.) Korm. rendelet 2. §-a előírja, a bányavállalkozó geodéziai méréssel köteles megállapítani a bányajáradék alapját képező kitermelt mennyiséget.

A bányamérés sokféleségét és a térfogatszámításra való nagyszámú alkalmatlanságát az okozta, hogy a bányatérképekről szóló 10/2010. (II. 26.) KHEM rendelet csak a bányatérképek tartalmát állapította meg, de a térkép alapját képező bányamérés követelményrendszere hiányzott a jogszabályból.

Azért, hogy a Bányafelügyelet megfeleljen a jogszabályi követelményeknek a hites bányamérői tevékenység valamint a kitermelt ásványi nyersanyag mennyiségének ellenőrzése tekintetében, ami összefüggésben állt a bányajáradék meghatározásával, meg kellett állapítani a bányamérés szakmai követelményrendszerét.

Ezért a jogszabály térképszemléletét ki kellett egészíteni a mérésszemlélettel.

Milyen legyen a mérésszemlélet követelményrendszere ?

Olyan, hogy a kor technikai színvonalának megfelelő bányamérés történjen!
Azért, hogy a sokrétű technikai lehetőséget minél szélesebb körben felhasználhassuk!

MÓDOSÍTÁSI CÉLOK

- PONTOSSÁGI KÖVETELMÉNYEK MEGHATÁROZÁSA
(két különböző időpontban elvégzett mérés összevethetősége, ...)
- ADATBÁZIS ÉPÍTÉS (Nemzeti Téradat Infrastruktúra, építésföldtan, településfejlesztés, ...)
- DIGITÁLIS TECHNIKA ALKALMAZÁSA (felhasználhassuk a modern technológia lehetőségeit, ...)
- KORSZERŰ ORSZÁGOS ÁSVÁNYVAGYON-
GAZDÁLKODÁSI NYILVÁNTARTÁS ÉPÍTÉSE
(kitermelt ásványi anyag és nyersanyag mennyiségének valamint bányabeli változásának nyilvántartása, ...)

**Szakmai jogszabály a földmérésről és térképezésről szóló 2012.
évi XLVI. Törvény**

*(AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2007. március 14-
i 2007/2/EK IRÁNYELVE*

az Európai Közösségen belüli térinformációs infrastruktúra
(INSPIRE) kialakításáról)

Nemzeti Téradat Infrastruktúra

(része minden térkép és adatbázis, ami az államot érinti, így a
bányatérkép is)

A MÓDOSÍTÁS FONTOSABB ELEMEI

A **bányatérkép** fogalma:

- A bányászati környezet változásának dokumentálására szolgáló, rendszeresen vezetett térbeli térképi adatbázis, melynek alapjául elektronikus mérőműszerrel végzett felmérés szolgál. Digitális formában kell elkészíteni.

A számítógépen való képi megjelenítését nem módosítható formátumban kell elkészíteni és kinyomtatni. (Ez lesz a nyomtatott forma.)

A bányatérkép digitális állományát a rendelet mellékletében szereplő rétegekiosztással kell elkészíteni.

A bányavállalkozó a bányatérkép digitális állományainak őrzésével megbízhat vele szerződésben lévő hites bányamérőt is.

A bányafelügyelet a bányatérkép helyességének ellenőrzésére méréseket végezhet vagy végeztethet.

A bányavállalkozó köteles gondoskodni

- a bányatérkép digitális nem módosítható formátumban való és nyomtatott formátumban történő megőrzéséről,
- mérési, számítási jegyzőkönyv megőrzéséről és ezek biztonságos tárolásáról valamint
- nyilvántartásukról

a bánya megszüntetését vagy a mező felhagyását követő 5 évig.

Meghatározásra került a **külfejtéses bánya bányaművelési térképének** fogalma:

- a terepi mérések alapján készített vektoros formátumú digitális adatbázisok, amelyek a térképi megjelenítésen túl alkalmasak a bánya háromdimenziós térmodelljének előállítására is.
(nagy segítséget nyújt a térfogatszámításhoz)

A külfejtéses bányaművelési térképen fel kell tüntetni...

- az üzemben lévő és a felhagyott bányaterületek elhelyezkedését magassági adataikkal együtt,
- az eredeti terepfelszín helyszíni mérésből származó magassági adatait a következő tárgyévre tervezett kitermelési területekre vonatkozóan

(ha a Bányavállalkozó több évre tervez MÜT-öt, de csak év közben tisztítja meg a növényzettől a MÜT részét képező tervezett feltárás felszínét, akkor a fenti előírás úgy teljesülhet, ha a feltárás előtt elvégezzük az eredeti felszín felmérését, ami külön részét képezi a következő évben megküldendő mérési adatoknak)

Meghatározásra került a bányaművelési térkép előállításához szükséges geodéziai **mérés pontossága**:

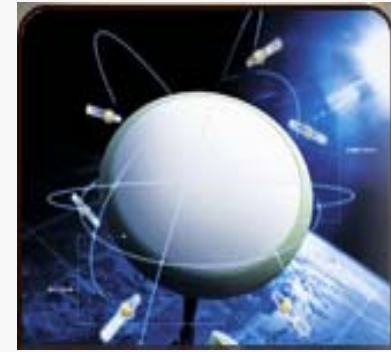
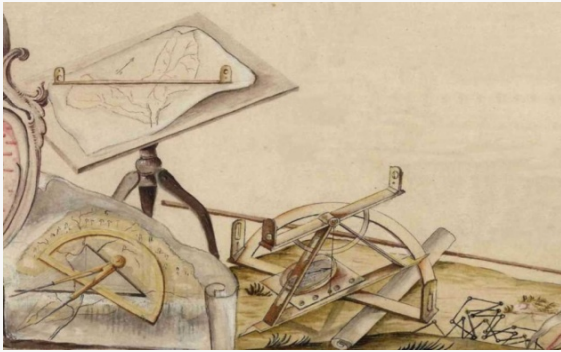
- A geodéziai méréseket olyan pontossággal és részletességgel kell elvégezni, hogy az előállított digitális terepmodell alapján elvégezhető térfogatszámítás hibája ne haladja meg az 5%-ot az ellenőrző méréshez képest.

Ennek érdekében a jogszabály a terepi geodéziai mérésnél megállapítja:

- a mérés pontsűrűségét, úgy, hogy a belőle készíthető digitális terepmodell felület és a valódi terepfelszín különbsége ne haladja meg az 1 métert, a terepfelszín bármely pontjára állítható merőleges egyenesen mérve.

Ezért

- a közel vízszintesnek tekinthető felületeken is szükséges minimálisan 20 méteres rácshálóban történő pontmérés, és ez vonatkozik a vízzel borított bányaművelési szintekre is,
- a nagyobb meredekség esetén, vagy gyalogosan nem járható bányafalaknál a pontsűrűségnek legalább 10 méterenkénti rácshálónak kell lenni,
- a méréseket olyan alapadatokkal, eszközökkel és módszerekkel kell elvégezni, amelyekkel minden esetben teljesíthető a bemért részletpont 10 cm-nél kisebb abszolút hibával rendelkező helymeghatározása.

A bányamérési tevékenységhez a földmérési és térképészeti állami alapadatokat kell felhasználni, vagy annak adataiból vízszintes és magassági ponthálózatot kell létrehozni.

Globális műholdas helymeghatározó rendszerekkel (GNSS) végzett mérés esetében a hálózat alappontjaiként az Országos GPS Hálózat alappontjait vagy a földmérési és térinformatikai államigazgatási szerv GNSS szolgáltatását kell használni.

A külfejtéses bányaművelési térképnél és tervtérképnél a bányafelügyeletnek meg kell küldeni:

1. az aktuális bányatérkép előállításához felhasznált alap- és részletpontokról digitális állományban a koordinátajegyzéket,
2. a koordinátajegyzékhez kapcsolódóan a pontjellegre vonatkozó kódokat,
3. a bányaművelési térkép alapjául szolgáló digitális állományt, valamint
4. a nyomtatási célra készített állományt.

A bányaművelési térképet és az előbb ismertetett munkarészeket a bányatelek átruházása esetén, illetve szükség szerint,

de legalább a **tárgyév január 1. napja és április 1. napja között ki kell egészíteni**

és minden év április 20-ig a bányafelügyeletnek digitálisan és papír alapon, nyomtatott formátumban meg kell küldeni a helyszíni mérések időpontjának megjelölésével.

Az éves leadások között eltelt időszak 12 hónapnál hosszabb nem lehet.

Megszűnt az átnézeti térkép minden formája

- fúrólukás,
- távvezetéki,
- mélyműveléses és
- külfejtéses

A korszerű digitális alkalmazás egyik jelentős előnye a

RÉTEGKIOSZTÁS

A digitális formában előállított térképek tartalmához igazodó elkülönítés (szelektálás), mely által lehetővé válik az állományból a térképi tartalom - (objektumok) bizonyos szempontok szerint - differenciált kezelése.

A rétegeken helyezhetők el különböző logikai kapcsolat szerinti információk, amelyek időpont és tartalom szerint is összehasonlíthatók.

A rétegtartalmak segítségével évről évre nyomon követhető a bányá változása.

Bányatérkép rétegekiosztás

- 01 *Földmérési alaptérkép* -statikus (**Ingtalan-nyilvántartási térkép** -dinamikus) átvett rétegei
- 02 Bányatérkép rétegei
 - 02_1 Bányászati tevékenységhez meghatározott alappontok
 - 02_2 Határvonalak és határpontok
 - 02_3 Építmények
 - 02_4 Utak, vasutak

- 02_5 Vizek
- 02_6 Eredeti (bányaművelés előtti) domborzat felszín
- 02_7 Bányászati műveléssel érintett domborzat felszín
- 02_8 Mélyművelés speciális jelei
- 02_9 Gépészeti berendezések (szabadon bontható alrétegekre)

- 02_A Mélyfúrások, kutató fúrások, egyéb (szabadon bontható alrétegekre)
- 02_B Metszetrajzok rétegei. (Szabadon bontható alrétegekre)
- 02_C Műszaki üzemi terv, tervezett állapotot ábrázoló rétegei. (szabadon bontható alrétegekre)
- 03 Bányatelken elhelyezkedő idegen tulajdonú közművek
- 04 Növényzet és határvonalai. (szabadon bontható alrétegekre)
- 05 Rajzkeret, örkereszt, hálózat, szelvény hálózat, koordináta megírás, fejléc rétegei (szabadon bontható alrétegekre)

Átmeneti rendelkezések:

- A bányatérképet az Egységes Országos Vetületi rendszerben (EOV rendszerben) kell készíteni. A még használatban lévő ettől eltérő bányatérkép átdolgozását, soron kívül, de legkésőbb 2014. december 31-ig el kell végezni.
- Ha a bányavállalkozó a kötelezettség teljesítés határidejének meghosszabbítása iránt 2014. május 31-ig kérelmet nyújt be a bányafelügyelet részére, a bányafelügyelet a kötelezettség teljesítésének határidejét 2015. december 31-ig meghosszabbítja.
- A rétegkiosztás követelményét legkésőbb 2014. január 1. napjától kell alkalmazni.

Összefoglalva

- A rendelet módosítása annyiból jelentett változást a bányavállalkozók számára, hogy a különböző bányamérési módokra **egységes** mérési követelményt ír elő a mérések összehasonlítása végett, valamint az elvégzett mérés eredményét elektronikus úton a bányafelügyeletnek meg kell küldeni.
- A bányászati tevékenység folyamatáról dokumentált formában teljes képet ad a hites bányamérő által egységes módon végzett bányamérés és az abból készült bányatérkép.
- A bányamérés, a bányatérkép máris részét képezi egy olyan **adatrendszernek**, amely nagy segítséget nyújt a hatékony bányafelügyeleti ellenőrzések lefolytatásához és a tényszerű állapot gyors megállapításához.

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMET!
JÓ SZERENCSET!